C/2025/666

10.2.2025

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 21 päivänä tammikuuta 2025,

Tšekin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

(C/2025/666)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu unionin talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Unionin talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 ([1]) yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 ([2]) ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU ([3]) kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään edistämään tervettä ja kestävää julkista taloutta sekä kestävää ja osallistavaa kasvua ja resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäisemään liialliset julkisen talouden alijäämät. Sillä myös edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan enemmän keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttavampi ja johdonmukaisempi sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka jäsenvaltiot toimittavat neuvostolle ja komissiolle, ovat uuden talouden ohjausjärjestelmän keskiössä. Suunnitelmilla on määrä saavuttaa seuraavat kaksi tavoitetta: on i) varmistettava muun muassa, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistettava sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä esittää nettomenopolkua ([4]) koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

TŠEKIN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Tšekki toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 16 päivänä lokakuuta 2024. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklassa säädettyä määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli sovittu 24. syyskuuta Tšekin esittämät perustelut huomioon ottaen.

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Ennen suunnitelmansa toimittamista Tšekki pyysi teknisiä tietoja ([5]), jotka komissio toimitti 21 päivänä kesäkuuta 2024 ja julkaisi 16 päivänä lokakuuta 2024 ([6]). Kuten asetuksen (EU) 2024/1263 9 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, 9 artiklan 2 kohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädetään, teknisistä tiedoista käy ilmi taso, jolla rakenteellisen perusjäämän on oltava vuonna 2028, jotta voidaan varmistaa, että keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden alijäämä saadaan pidettyä alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ja julkinen velka alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen siinä tapauksessa, että neljän vuoden sopeutuskauden jälkeen ei toteuteta muita julkisen talouden toimenpiteitä. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa.

Jäsenvaltiolle toimitetut tekniset tiedot on laadittu kahden skenaarion pohjalta: skenaarion, joka on johdonmukainen asetuksen (EU) 2024/1263 9 artiklan 3 kohdan mukaisen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen kanssa ([7]), ja skenaarion, jossa tätä turvalauseketta ei sovelleta. Tšekkiä koskevissa teknisissä tiedoissa todetaan kesäkuussa 2024 ennakolta toimitetun ohjauksen perustana olevien komission oletusten perusteella, että sovellettavien finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen neljän vuoden sopeutuskaudella edellyttää, että rakenteellisen perusjäämän olisi sopeutuskauden lopussa (2028) (skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta) oltava vähintään 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen seuraavan taulukon mukaisesti. Vain tiedoksi esitetään myös skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan, jolloin rakenteellisen perusjäämän olisi oltava sopeutuskauden lopussa (2028) vähintään 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän resilienssiä koskeva turvalauseke ei kuitenkaan velvoita Tšekkiä, joka on oikeutettu teknisiin tietoihin.

Taulukko 1: Komission Tšekille esittämät tekniset tiedot

Sopeutuskauden viimeinen vuosi	2028
Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta	0,4
Ainoastaan tiedoksi: Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan	0,4

Lähde: Komission laskelmat.

([5]) Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettuun ohjaukseen sisältyy teknisiä tietoja i) pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle ja ii) alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta soveltaen tai sitä soveltamatta. Se sisältää myös tärkeimmät lähtöolosuhteet ja taustaoletukset, joita keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevassa komission ennustekehyksessä on käytetty. Viiteura on laskettu komission velkakestävyysraportissa (*Debt Sustainability Monitor 2023*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kuvatun menetelmän perusteella. Sen perustana on Euroopan komission kevään 2024 talousennuste ja sen vuoteen 2033 asti ulottuva keskipitkän aikavälin pidennys. Pitkän aikavälin BKT:n kasvu ja ikääntymisestä aiheutuvat kustannukset ovat komission ja neuvoston yhteisen ikääntymisraportin (*2024 Ageing Report*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) mukaisia.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia.

([7]) Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädetyn, alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukaan rakenteellisen perusjäämän vuosittainen parannus on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen (tai 0,25 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, jos sopeutuskautta pidennetään), kunnes rakenteellinen alijäämä on alle 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(7) Tšekki ja komissio kävivät kesäkuusta syyskuuhun 2024 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Vuoropuhelun keskiössä olivat Tšekin kaavailema nettomenopolku ja sen taustaoletukset (erityisesti BKT:n potentiaalista kasvua koskevat ennusteet) sekä sellaisten kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssiä, energiaturvallisuutta ja puolustusvoimavarojen kehittämistä.

(8) Tšekin suunnitelmaan sisältyvien tietojen mukaan Tšekki toteutti syyskuussa ja lokakuussa 2024 asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 3 kohtaa ja 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa noudattaen kansalaisyhteiskunnan, työmarkkinaosapuolten, alueellisten viranomaisten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen. Tšekin suunnitelmaan sisältyvien tietojen mukaan prosessiin sisältyi asianmukainen ministeriöiden välinen kuuleminen, johon talouselämän osapuolet ja työmarkkinaosapuolet osallistuivat. Lisäksi pidettiin pyöreän pöydän keskustelu suunnitelmaluonnoksesta talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten, voittoa tavoittelemattoman sektorin, alueiden, parlamentin molempien kamarien ja muiden asiaankuuluvien instituutioiden, kuten Tšekin finanssipoliittisen neuvoston, kanssa. Tämän jälkeen suunnitelmaluonnos toimitettiin kestävästä kehityksestä vastaavalle hallituksen neuvostolle ja kansalaisjärjestöistä vastaavalle hallituksen neuvostolle. Suunnitelmasta myös keskusteltiin kahdessa parlamentin valiokunnassa. Lopuksi talouselämän osapuolet ja työmarkkinaosapuolet pystyivät esittämään näkemyksensä talous- ja yhteiskunnallisesta sopimuksesta vastaavan neuvoston työryhmässä.

(9) (9) Talousarvioennusteista vastaava valiokunta, jonka tehtävänä on arvioida makrotaloutta ja talousarviota koskevia ennusteita, laati mietinnön monivuotisen nettomenopolun perustana olevasta makrotalouden ennusteesta. Valiokunta piti makrotalouden ennustetta realistisena.

(10) Suunnitelmasta keskusteltiin kansallisessa parlamentissa 8 päivänä lokakuuta 2024. Tämän jälkeen hallitus hyväksyi sen 16 päivänä lokakuuta 2024.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(11) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Tšekille eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia ([8]).

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(12) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(13) Talouden toimeliaisuus väheni vuonna 2023 Tšekissä 0,1 prosenttia, kun korkea inflaatio heikensi ostovoimaa ja johti kotitalouksien kulutuksen vähenemiseen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa talouden odotetaan vuonna 2024 kasvavan 1,0 prosenttia, kun kotimainen kysyntä elpyy vähitellen reaalipalkkojen kasvun ja inflaation hidastumisen myötä. Vuonna 2025 reaalisen BKT:n on määrä kasvaa 2,4 prosenttia kotitalouksien kulutuksen ja investointien kasvun kiihtyessä, kun taas nettovienti vaikuttaa siihen negatiivisesti. Vuonna 2026 reaalisen BKT:n on määrä kasvaa 2,7 prosenttia kotitalouksien kulutuksen ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen sekä viennin elpymisen ansiosta. Tšekin BKT:n potentiaalisen kasvun, joka vuonna 2024 on 1,6 prosenttia, odotetaan ennustekaudella (2024–2026) lisääntyvän hieman (1,8 prosenttiin) vuonna 2026. Siihen vaikuttavat myönteisesti kasvava tuottavuus ja suuremmat pääomasijoitukset, kun taas työvoiman panos laskee. Työttömyysaste oli 2,6 prosenttia vuonna 2023, ja komissio ennakoi sen olevan 2,6 prosenttia vuonna 2024, 2,7 prosenttia vuonna 2025 ja 2,7 prosenttia vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2023 oli 8,2 prosenttia, ennakoidaan hidastuvan 4,0 prosenttiin vuonna 2024, kiihtyvän 2,4 prosenttiin vuonna 2025 ja hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2026.

(14) Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että vuonna 2023 Tšekin julkisen talouden alijäämä oli 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan se supistuu 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024, edelleen 2,3 prosenttiin vuonna 2025 ja politiikan säilyessä muuttumattomana 1,9 prosenttiin vuonna 2026. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa on otettu huomioon vuodeksi 2025 laadittu Tšekin talousarvioesitys, jonka hallitus esitti kansalliselle parlamentille syyskuussa. Julkinen velka oli vuoden 2023 lopussa 42,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan velkasuhde kasvaa vuoden 2024 loppuun mennessä 43,4 prosenttiin. Sen ennakoidaan kasvavan vuoden 2025 loppuun mennessä 44,4 prosenttiin ja vuoden 2026 loppuun mennessä 44,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission julkisen talouden ennusteessa ei sellaisenaan oteta huomioon keskipitkän aikavälin suunnitelmiin

([8]) Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä lokakuuta 2024, Tšekin talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta. (EUVL C, C/2024/6810, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6810/oj).

sisältyviä politiikkasitoumuksia ennen kuin niiden tukena on uskottavasti ilmoitettuja ja riittävän tarkasti määritettyjä konkreettisia politiikkatoimenpiteitä.

Nettomenopolku ja tärkeimmät suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(15) Tšekin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(16) Suunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot, lukuun ottamatta suunnitelman loppuvuosille suunniteltuja finanssipoliittis-rakenteellisia toimenpiteitä.

(17) Suunnitelmassa sitoudutaan taulukossa 2 esitettyyn nettomenopolkuun, joka vastaa 3,1 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua vuosina 2025–2028. Tekniset tiedot (joissa oletuksena on lineaarinen sopeutusura) vastaavat nettomenojen keskimääräistä 3,5 prosentin kasvua sopeutuskaudella (2025–2028). Nettomenopolun, johon suunnitelmassa sitoudutaan, ilmoitetaan sopeutuskauden loppuun mennessä (2028) johtavan 0,4 prosentin rakenteelliseen perusjäämään suhteessa BKT:hen. Se on yhtä suuri kuin komission teknisissä tiedoissa 21 päivänä kesäkuuta 2024 esittämä vuoden 2028 rakenteellisen perusjäämän vähimmäistaso, joka on 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ([9]). Suunnitelmassa oletetaan, että BKT:n potentiaalinen kasvu hidastuu 2,0 prosentista vuonna 2024 1,4 prosenttiin vuonna 2025 ennen kuin se nopeutuu hieman niin, että se on keskimäärin 1,6 prosenttia sopimuskaudella (2025-2028). Lisäksi suunnitelmassa odotetaan BKT-deflaattorin kasvun hidastuvan 3,4 prosentista vuonna 2024 2,7 prosenttiin vuonna 2025 ja sen jälkeen edelleen 2,0 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä.

Taulukko 2: Nettomenopolku ja tärkeimmät Tšekin suunnitelmaan sisältyvät oletukset

	2024	2025	2026	2027	2028	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana 2025–2028
Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2023, %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	—
BKT:n potentiaalinen kasvu (%)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Lähde: Tšekin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(18) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli 44,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaisi suunnitelman mukaan 45,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja supistuisi tämän jälkeen siten, että se olisi sopeutuskauden päättyessä (2028) 44,2 prosenttia, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee. Keskipitkällä aikavälillä, joka ulottuu vuoteen 2038, velkasuhteen odotetaan suunnitelman mukaan pysyvän pitkälti ennallaan vuoteen 2033 asti ja kasvavan sen jälkeen niin, että se on 47,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2038.

Taulukko 3: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Tšekin suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5

([9]) Skenaariossa, jossa ei sovelleta alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	- 3,8	- 2,8	- 2,5	- 1,7	- 0,9	- 0,5	- 2,6

Lähde: Tšekin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Näin ollen julkinen velka pysyisi suunnitelman mukaan keskipitkällä aikavälillä perussopimuksessa suhteessa BKT:hen asetetun 60 prosentin viitearvon alapuolella. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(19) Suunnitelmaan sisältyvien nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, paranisi vähitellen niin, että se olisi sopeutuskauden päättyessä (2028) 0,5 prosenttia. Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (2028) 3 prosentin viitearvoa. Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2038) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(20) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka eroavat Tšekille 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimitetuista komission oletuksista. Suunnitelmassa käytetään erilaisia oletuksia seuraavan kahdeksan muuttujan osalta: lähtötaso (rakenteellinen perusjäämä 2024), BKT:n potentiaalinen kasvu, reaalisen BKT:n kasvu, BKT-deflaattorin kasvu, implisiittinen nimelliskorko, finanssipolitiikan kerroin, virta-varanto-korjauserät ja tulo-oletukset (eli oletetut joustot). Seuraavassa esitetään arvio näistä erilaisista oletuksista.

(21) Oletuksiin liittyvät erot, joiden vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun on merkittävin, luetellaan jäljempänä, ja kutakin eroa arvioidaan erikseen.

— Suunnitelmassa oletetaan lähtökohdaksi (rakenteellinen perusjäämä vuonna 2024) - 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Se on alhaisempi kuin komission oletus - 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua pienemmän. Tätä selittävät komission oletuksia tuoreemmat tiedot, mukaan lukien alhaisempi arvio julkisen talouden rahoitusasemasta vuonna 2024 (- 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen suunnitelmassa verrattuna - 2,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen Euroopan komission oletuksissa). Tämä on pitkälti linjassa komission syksyn 2024 talousennusteen kanssa. Näin ollen tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan BKT:n potentiaaliseksi kasvuksi keskimäärin 1,6 prosenttia sopeutuskaudella (vuosina 2025–2028). Tämä tekee suunnitelmassa ilmoitetusta keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Sopeutuskauden jälkeen (vuosina 2029–2038) potentiaalisen kasvun sarja lähentyy komission oletuksia, mikä johtaa suunnitelmassa suurempaan keskimääräiseen potentiaaliseen kasvuun kuin komission oletuksissa (1,4 prosenttia verrattuna 1,3 prosenttiin). Vuoteen 2028 ulottuva poikkeama selittyy Tšekin suunnitelmaan sisältyvillä suotuisammilla lyhyen aikavälin makrotaloudellisilla ennusteilla ja hieman suuremmalla BKT:n kasvun tarkistuksella vuoden 2023 osalta. Suunnitelmassa todetaan, että potentiaalisen kasvun arviot sisältävät syöttötietoina suunnitelman makrotaloudellisen ennusteen elokuulta 2024 vuoteen 2028 saakka. Lisäksi kumulatiivinen kasvu ennustejaksolla on pitkälti linjassa yhteisesti sovittujen menetelmien tulosten kanssa. Näin ollen tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan, että BKT-deflaattorin kasvu on ennustejaksolla keskimäärin 0,5 prosenttiyksikköä hitaampaa kuin komission oletus. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua pienemmän. Tätä komission ennakko-ohjausta varovaisempaa oletusta suunnitelmassa selittävät tuoreempien tietojen käyttö, oletettu 2 prosentin inflaatiotavoite (kuluttajahintaindeksin kasvu), joka saavutetaan vuoden 2026 puolivälissä, sekä oletus, että BKT-deflaattori saavuttaa tämän arvon

vuonna 2028 ja pysyy vakaasti vuoden 2028 arvoissa ennustejakson loppuun asti. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

— Suunnitelmassa oletetaan, että implisiittinen nimelliskorko ennustejaksolla on keskimäärin 0,6 prosenttiyksikköä alle komission oletuksen. Tämä tekee suunnitelmassa ilmoitetusta keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Poikkeama on seurausta oletuksesta, jonka mukaan markkinakorot ovat lyhyellä ja pitkällä aikavälillä noin 1 prosenttiyksikön alempia, mikä on optimistisempi kuin komission oletus. Tätä selittävät tuoreempien tietojen käyttö ja erilainen menetelmä, joka perustuu odotettuun markkinakorkojen alenemiseen keskuspankin peruskoron mukaisesti. Poikkeama johtuu myös hieman suotuisammasta reaalisen BKT:n kasvun oletuksesta suunnitelmassa (nimittäjävaikutus). Näin ollen tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

Jäljelle jäävillä oletuksiin liittyvillä eroilla ei ole merkittävää vaikutusta keskimääräiseen nettomenojen kasvuun Euroopan komission oletuksiin verrattuna. Kaikki erot yhdessä johtavat siihen, että keskimääräinen nettomenojen kasvu on suunnitelmassa pienempi kuin teknisten tietojen mukainen keskimääräinen nettomenojen kasvu. Lisäksi Tšekki sitoutuu suunnitelmassaan nettomenopolkuun, joka on vielä tätäkin enimmäismäärää alempi. Euroopan komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon tämän suosituksen noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(22) Suunnitelma ei sisällä ohjeellista finanssipoliittista strategiaa, jolla suunnitelman nettomenopolku pannaan täytäntöön, sillä polku on asetettu vain tekniseksi enimmäismääräksi, jota Tšekki on sitoutunut olemaan ylittämättä. Täsmälliset politiikkatoimet vahvistetaan ja kvantifioidaan vuotuisissa talousarvioissa, joissa niitä voidaan myös muuttaa.

Suunnitelmaan sisältyvät uudistus- ja investointiaikeet, joilla vastataan tärkeimpiin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä määritettyihin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä

(23) Suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä – erityisesti Tšekille osoitetuissa maakohtaisissa suosituksissa – yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää 128 uudistusta ja investointia, joista 78 saa taloudellista tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä ja 85 koheesiopolitiikan rahastoista.

(24) Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen ja asetuksessa (EU) 2021/1119 asetettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää 63 toimenpidettä, joista 52 saa tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä. Toimenpiteet, joilla vastataan vihreää siirtymää koskeviin haasteisiin, sisältyvät Tšekin kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan. Tärkeimpiin toimenpiteisiin kuuluvat uudistukset LEX RES I ja II, joilla virtaviivaistetaan uusiutuvien energialähteiden lupamenettelyä ja rakentamista, otetaan käyttöön energiayhteisöjä ja perustetaan energiatietokeskus. LEX RES III -uudistuksen myötä sähköjärjestelmästä tulee pian entistä joustavampi. Uudella energiatehokkuuteen tähtäävällä ohjelmalla ja sen kevyemmällä versiolla (Nová zelená úsporám ja Nová zelená úsporám Light) tuetaan rakennusten peruskorjaamista. Muita toimenpiteitä ovat muun muassa rautateiden sähköistäminen ja ajoneuvojen korvaaminen päästötehokkaammilla. Näillä toimenpiteillä pyritään vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka annettiin Tšekille vuosina 2019, 2020, 2022 ja 2023 uusiutuvan energian, energiainfrastruktuurin ja -verkkojen ja energiatehokkuuden suhteen sekä vuosina 2019, 2020 ja 2023 kestävän liikenteen suhteen. Digitaaliseen siirtymään liittyvissä haasteissa tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa uudistukset ja investoinnit 5G-infrastruktuurin kehittämiseksi maaseutualueilla ja eniten tarvitsevilla alueilla, 5G-signaalin kattavuuden laajentamiseksi, mukaan lukien liikennekäytävissä ja junissa, sekä teollisten tutkimus- ja kehityshankkeiden tukemiseksi 5G:n avulla. Nämä toimenpiteet liittyvät (vuosien 2019 ja 2020) maakohtaisiin suosituksiin digitaalisten yhteyksien ja infrastruktuurin suhteen.

(25) Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin liittyvän yhteisen painopisteen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelma sisältää 48 toimenpidettä, joista 23 saa tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä. Älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevien haasteiden osalta tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa lakiluonnos tutkimuksesta, kehityksestä, innovoinnista ja tietämyksen siirrosta, investoinnit yritysten digitalisointiin sekä kansallinen julkisia hankintoja koskeva strategia. Näillä toimenpiteillä pyritään vastaamaan (vuosien 2019, 2020 ja 2024) maakohtaisiin suosituksiin liiketoimintaympäristön alalla, mukaan lukien pk-yrityspolitiikat, sekä tutkimuksen ja innovoinnin alalla sekä vuoden 2019 maakohtaiseen suositukseen laatuun perustuvasta kilpailusta julkisten hankintojen alalla. Sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien haasteiden osalta tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa eläkejärjestelmän ensimmäisen pilarin muuttaminen, uuden nk. integroivan

työpaikan välineen pilottikoe, koulua edeltävien lastenhoitopalvelujen kapasiteetin lisääminen, digitaaliseen osaamiseen liittyvä uudelleenkoulutus sekä digitaalikasvatuksen kehittäminen. Muita asiaan liittyviä toimenpiteitä ovat muun muassa muutettu rakennuslaki sekä asumistukea koskeva lakiluonnos. Nämä toimenpiteet koskevat (vuosien 2019, 2022, 2023 ja 2024) maakohtaisia suosituksia eläkejärjestelmän julkistaloudellisen pitkän aikavälin kestävyyden varmistamiseksi, vuoden 2020 maakohtaisia suosituksia aktiivisen työmarkkinapolitiikan ja sosiaalisen osallisuuden alalla, vuoden 2019 maakohtaista suositusta kohtuuhintaisen lastenhoidon saatavuuden parantamiseksi, vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisia suosituksia digitaalisten taitojen ja digitaalisen oppimisen saatavuuden edistämiseksi, vuosien 2022 ja 2023 maakohtaisia suosituksia sosiaalisen ja kohtuuhintaisen asumisen tarjoamiseksi sekä vuoden 2024 maakohtaista suositusta naisten työmarkkinoille osallistumisen lisäämisestä vähentämällä vero- ja etuusjärjestelmistä johtuvia vanhempien työhön paluun pidäkkeitä. Terveyttä sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä koskevien haasteiden osalta tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa väärinkäytösten paljastajien suojelua koskeva laki ja lobbauksen sääntelyä koskeva lakiluonnos, keskushallinnon viranomaisten henkilöstöresursseja koskeva toimintasuunnitelma sekä toistuvien kiinteistöverojen korottaminen ja indeksointi. Näillä toimenpiteillä vastataan seuraaviin: vuoden 2019 maakohtainen suositus hyväksyä vireillä olleet korruption vastaiset toimenpiteet, vuoden 2024 maakohtainen suositus vahvistaa Tšekin julkishallinnon valmiuksia houkutella, säilyttää ja kehittää lahjakkuuksia sekä vuoden 2024 maakohtainen suositus lisätä juoksevista kiinteistöveroista tuloja. Seuraavaa sukupolvea koskevien politiikkojen osalta tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa esiasteen koulutuksen laadun ja saatavuuden parantaminen, kolmansien maiden kansalaisten lasten integroinnin tukeminen, opettajankoulutuksen käynnissä oleva uudistus sekä osallistavuuden vahvistaminen koulutuksessa. Näillä toimenpiteillä vastataan vuoden 2019 maakohtaiseen suositukseen parantaa koulutuksen laatua ja osallistavuutta.

(26) Suunnitelma sisältää energiaturvallisuuteen liittyvää yhteistä painopistettä koskevia toimenpiteitä, joista yhtäkään ei tueta elpymis- ja palautumistukivälineestä. Tärkeimpiä toimenpiteitä ovat muun muassa LNG-terminaalikapasiteetin vuokraaminen ja TAL+-hankkeen valmiiksi saaminen, mikä edistää asteittaista siirtymistä pois Venäjän fossiilisista polttoaineista. Näillä toimenpiteillä odotetaan vastattavan vuoden 2022 maakohtaiseen suositukseen fossiilisten polttoaineiden tuonnin monipuolistamisesta. Lisäksi hallitus toteuttaa toimia, joilla pyritään korvaamaan Dukovanyn ydinvoimalan olemassa olevat yksiköt.

(27) Puolustusvoimavaroihin liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää muun muassa puolustusmenojen kasvattamisen noin kahteen prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 Nato-sitoumusten mukaisesti.

(28) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja tarvittaessa täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Tšekin elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Suurin osa suunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä rahoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineen varoista. Suunnitelmassa ja sen liitteessä kartoitetaan kattavasti uudistukset ja investoinnit koheesiopolitiikan rahastoista ja elpymis- ja palautumissuunnitelmasta.

(29) Suunnitelmassa esitetään yleiskatsaus EU:n yhteisiin painopisteisiin liittyvistä julkisten investointien tarpeista Tšekissä. Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen (mukaan lukien johdonmukaisuus eurooppalaisen ilmastolain kanssa) osalta investointitarpeita ovat muun muassa energiasiirtymä, uusiutuvien energialähteiden kehittäminen, rakennusten energiankulutuksen ja päästöjen vähentäminen, 5G-matkaviestinverkkoinfrastruktuurin kehittäminen ja digitaalisten julkisten palvelujen saatavuuden yksinkertaistaminen. Sosiaalisen ja taloudellisen häiriönsietokyvyn varmistamiseksi Tšekki suunnittelee investoivansa innovatiivisiin startup-yrityksiin ja kasvaviin yrityksiin, helpottavansa täydennys- ja uudelleenkoulutusta sekä lisäävänsä lastenhoitokapasiteettia. Tšekki aikoo tukea energiaa koskevaa soveltavaa tutkimusta energiaturvallisuuden parantamiseksi.

Komission arvion päätelmä

(30) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Tšekin suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

NEUVOSTON KOKONAISPÄÄTELMÄ

(31) Neuvosto suhtautuu myönteisesti Tšekin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliseen suunnitelmaan ja katsoo, että panemalla se täysimääräisesti täytäntöön voitaisiin edistää tervettä julkista taloutta ja tukea julkisen velan kestävyyttä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua.

(32) Neuvosto panee merkille komission arvion suunnitelmasta. Neuvosto kuitenkin pyytää, että komissio esittää tulevia suunnitelmia koskevan arvionsa erillisenä asiakirjana eikä komission suosituksissa neuvoston suosituksiksi.

(33) Neuvosto panee merkille komission arvion nettomenopolusta ja tärkeimmistä suunnitelmaan sisältyvistä makrotaloudellisista oletuksista, myös suhteessa komission ennakolta toimittamaan ohjaukseen, sekä suunnitelmaan sisältyvän nettomenopolun vaikutukset julkisen talouden alijäämään ja velkaan. Neuvosto panee merkille komission arvion, jonka mukaan makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat oletukset eroavat joissakin tapauksissa komission oletuksista, myös siksi, että niissä on otettu huomioon päivitetyt makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat tiedot, mutta ovat yleisesti ottaen asianmukaisesti perusteltuja ja perustuvat päteviin taloudellisiin perusteluihin. Neuvosto panee merkille suunnitelman laajan finanssipoliittisen strategian ja näkymiin kohdistuvat riskit, jotka voisivat vaikuttaa makrotalouden skenaarion ja taustaoletusten toteutumiseen sekä suunnitelman nettomenopolun toteuttamiseen. Erityisesti neuvosto on tyytyväinen lisäksi siihen, että asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa on tehty yhteistyötä kansallisella tasolla ennen suunnitelman toimittamista. Neuvosto panee merkille myös, että geopoliittiset riskit voivat luoda painetta puolustusmenoihin.

(34) Neuvosto odottaa Tšekin olevan valmis mukauttamaan finanssipoliittista strategiaansa tarpeen mukaan sen nettomenopolun toteuttamisen varmistamiseksi. Neuvosto päättää seurata tiiviisti talouden ja julkisen talouden kehitystä, mukaan lukien suunnitelman skenaarion perusteena oleva kehitys.

(35) Neuvosto katsoo, että on perusteltua jatkaa keskustelua, jotta kumulatiivisten nettomenojen kasvuvauhdin vaikutuksista vuotuiseen valvontaan päästään yhteisymmärrykseen hyvissä ajoin ennen seuraavaa julkisen talouden valvontakierrosta.

(36) Neuvosto panee merkille komission kuvauksen uudistuksista ja investointitarpeista ja -aikomuksista, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja korostaa, että on tärkeää varmistaa, että tällaiset uudistukset ja investoinnit toteutetaan. Neuvosto arvioi komission toimittamien raporttien perusteella näitä uudistuksia ja investointeja ja seuraa niiden täytäntöönpanoa eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa.

(37) Neuvosto odottaa Tšekin antavan vuotuisissa edistymisraporteissa tietoja erityisesti edistymisestä neuvoston asettaman nettomenopolun toteuttamisessa ja laajempien uudistusten ja investointien toteuttamisessa eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

(38) Neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Tšekille suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua,

SUOSITTAA, että Tšekki

1. varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä;

Tehty Brysselissä 21 päivänä tammikuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. DOMAŃSKI

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)

Tšekki

Vuosi		2025	2026	2027	2028
Kasvu (%)	Vuotuinen	4,5	2,5	2,6	2,9
	Kumulatiivinen (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella. Kumulatiivisia kasvulukuja käytetään valvontatilissä noudattamisen jälkikäteen toteutettavassa vuotuisessa seurannassa.